

PRIORITEITEN VOOR HET LUXEMBURGSE VOORZITTERSCHAP VAN HET BENELUX COMITE VAN MINISTERS IN 2019

In 2019 zal de Benelux onder Luxemburgs voorzitterschap de focus leggen op...

- **energietransitie** en de **bestrijding van klimaatverandering**
- de **versterking van de interne markt**
- de **bevordering van digitalisering**

INLEIDING

Luxemburg bekleedt in 2019, voor de derde maal sinds de inwerkingtreding van het nieuwe Benelux-Verdrag in 2012, het voorzitterschap van het Comité van Ministers van de Benelux Unie. Het Groothertogdom zal ernaar streven de waarden die het land kenmerken – **betrouwbaarheid, slagvaardigheid en openheid** – in te zetten voor de Benelux: luisteren naar de burger, steun verlenen aan het bedrijfsleven en samenwerken met de diverse stakeholders om te handelen in het algemeen en gemeenschappelijk belang van de drie Benelux-landen. Door een betere samenwerking tussen de landen beoogt de Benelux zo de welvaart en het welzijn van zijn burgers te bevorderen.

Het op 10 december 2018 door het Benelux Comité van Ministers vastgestelde jaarplan 2019 geeft een uitvoerige beschrijving van de concrete maatregelen die de drie landen in de loop van dit jaar willen nemen. In het kader van de uitvoering van dit jaarplan wil Luxemburg in het bijzonder de focus leggen op de versterking van de **interne markt, energietransitie** en de **bestrijding van klimaatverandering**, alsook op **digitalisering**. Dit zijn terreinen waarop de Benelux Unie een echte voortrekkersrol binnen de Europese Unie kan vervullen.

Deze prioriteiten liggen in de logische lijn van het optreden van de Benelux Unie, dat er via concrete projecten en een tot voorbeeld strekkende grensoverschrijdende samenwerking op is gericht de Europese integratie te steunen en te bevorderen.

In 2019 viert de Benelux Unie de **75^e verjaardag van de ondertekening van de Douaneovereenkomst tussen de drie landen**, de gebeurtenis die aan de basis ligt van de Benelux Economische Unie. Deze belangrijke stap voorwaarts in de Benelux-samenwerking zal met de medewerking van het **Luxemburgs Rijksarchief** worden gevierd. Door bij deze gelegenheid een gezamenlijk denkproces op

gang te brengen, wil de Benelux naar de toekomst kijken en nadenken over manieren waarop hij zijn positieve bijdrage aan de verdieping van de Europese interne markt en aan de Europese integratie kan herhalen.

Vanuit die gedachte zal het Luxemburgse voorzitterschap inzetten op de **uitvoering van het nieuwe Benelux-Verdrag inzake politiesamenwerking**, dat op 23 juli 2018 werd ondertekend. In het kader van het Benelux Strategisch overleg Politie blijft de Benelux de kansen voor operationele samenwerking, zoals gezamenlijke opleidingen voor het personeel, gemengde patrouilles, versterking van de nationale voorzieningen en informatie-uitwisseling, optimaal benutten en concrete invulling geven.

Een soortgelijke doelstelling wordt nagestreefd met de tenuitvoerlegging van de intentieverklaring met acties en maatregelen ter versterking van de samenwerking inzake mensenhandel, die op 2 december 2016 werd ondertekend.

ENERGIETRANSITIE EN BESTRIJDING VAN KLIMAATVERANDERING

Het risico van klimaatverandering is alomtegenwoordig. Het is een van de grootste uitdagingen waar we vandaag de dag voor staan en zal een ingrijpende energietransitie vergen. In 2019 zal de Benelux Unie haar projecten inzake energietransitie en **bestrijding van klimaatverandering** voortzetten.

Het Luxemburgse voorzitterschap wil bijzondere nadruk leggen op **twee aspecten**: klimaatmitigatie (het beheersen van de klimaatopwarming) en klimaatadaptatie (het opvangen en mildereren van de gevolgen van klimaatverandering). De focus zal vooral liggen op het vergemakkelijken van de omslag naar een koolstofarme economie. Daarnaast kan de Benelux-samenwerking op energiegebied met name worden geconcretiseerd rond samenwerking om de overgang naar 100% elektriciteit op basis van hernieuwbare energie en naar duurzame mobiliteit te versnellen, met name door gezamenlijke initiatieven op het gebied van elektrisch rijden en de tweede generatie agrobrandstoffen.

Gebruikmakend van de schaalvoordelen die de Benelux kan bieden, zullen deze invalshoeken worden meegenomen in de follow-up van de zgn. **Talanoa-dialoog** die op 24 september 2018 in aanwezigheid van vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld van de drie landen heeft plaatsgevonden. Deze dialoog, die gebaseerd is op de Benelux-aanbevelingen over energie-efficiëntie, transport, financiering en de realisatie van een rechtvaardige transitie, heeft geleid tot de ondertekening van een Benelux Talanoa-verklaring door de ministers Marghem (BE), Wiebes (NL) en Dieschbourg (LU).

Via met name de oprichting van een Benelux Expertise Netwerk inzake circulaire economie blijft de Benelux Unie voorts concrete projecten inzake **implementatie van de circulaire economie** uitvoeren, die worden opgenomen in het kader van goed uitgebouwde samenwerkingsvormen op klimaat- en energiegebied, zoals het Pentalateraal Energie Forum, het Noordzeeoverleg, het Gas Platform en het Benelux Energie Expertise Netwerk.

Een belangrijke pijler van dit initiatief is een gezamenlijke exercitie in de Benelux en het Pentalateraal Energie Forum¹ over de nationale **energie- en klimaatplannen**. Daarmee wordt gestalte gegeven aan de regionale dimensie van de energie-unie in het kader van de **energietransitie**, een essentiële pijler in de bestrijding van klimaatverandering.

¹ Het Pentalateraal Energie Forum, dat in 2005 samen met Duitsland en Frankrijk werd opgericht, is een politiek gestuurd samenwerkingsverband tussen overheden, toezichthouders, netbeheerders en marktpartijen. De bevoegde energieministers ontmoeten er elkaar op regelmatige basis. Sinds 2011 zijn ook Oostenrijk en Zwitserland hierbij aangesloten.

In het kader van de VN-klimaatonderhandelingen wordt onder Luxemburgs voorzitterschap een **Benelux-klimaatplatform** opgezet om de globale temperatuurstijging onder twee graden te houden. Daartoe zet de Benelux Unie in op hernieuwbare energie, grensoverschrijdende leveringszekerheid en milieu- en duurzaamheidseducatie.

In november 2019 wordt in Luxemburg een conferentie georganiseerd om bij jongeren het besef bij te brengen dat ze dagelijks binnen de grenzen van de planeet moeten leven en handelen.

VERSTERKING VAN DE INTERNE MARKT

Om een gunstig groeiklimaat met kansen voor burgers en bedrijven te behouden, moet de interne markt zich aan nieuwe ontwikkelingen en uitdagingen blijven aanpassen. In aansluiting hierop wordt in 2019 **ambtelijk overleg over de toekomst van de interne markt** in de Benelux georganiseerd.

De belangen van consumenten en bedrijven in de Benelux staan onder Luxemburgs voorzitterschap verder centraal. Het Luxemburgse voorzitterschap zal er dan ook naar streven verder uitvoering te geven aan de Benelux-aanbeveling inzake **territoriale leveringsbeperkingen (TSCs)** in de Benelux, die ertoe strekt de moeilijkheden voor bedrijven bij de door sommige producenten en groothandelaren beperkte toegang tot toeleveringsnetwerken van hun keuze binnen de interne EU-markt, een halt toe te roepen. Aangezien in de desbetreffende enquête de gepercipieerde impact van TSCs op ondernemingen in de Benelux enkel bij detailhandelsbedrijven werd bestudeerd, zal worden verkend of ook **bedrijven uit de non-retail sector** (bijv. handwerksnijverheid, enz.) kunnen worden **meegenomen** bij de oplossingsrichtingen voor de vastgestelde problemen. De uitkomsten van deze enquête vormen waardevolle bijdragen aan het EU-optreden aangaande TSCs.

Om de wisselwerking met de EU interne markt verder te versterken, zal het overleg om de **handhaving van EU-wetgeving binnen de Benelux af te stemmen** worden voortgezet, en worden ingezet op gezamenlijke implementatie en handhaving. Op deze manier zal de laboratoriumfunctie alsook de aanjagende werking van de Benelux Interne Markt binnen de EU optimaal kunnen worden benut.

In dit verband zal het Luxemburgse voorzitterschap de Europese ontwikkelingen in het kader van het door de Europese Commissie ontwikkelde rechtsinstrument ECBM van nabij volgen. Het concept voor dit instrument werd ontwikkeld door het Luxemburgse voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie in 2015 en is gericht op de grensoverschrijdende afstemming van regels.

BEVORDERING VAN DIGITALISERING

De Benelux zal de **digitale infrastructuur** verder **verbeteren** om concrete projecten ook grensoverschrijdend mogelijk te maken. Daarbij gaat het om mobiele betalingen, zelfrijdende auto's, de **uitbouw van het 4G- en 5G-netwerk**, het verbeteren van de grensoverschrijdende gezondheidszorg en de gezamenlijke aanpak van acquisitiefraude op basis van digitale uitwisselingen.

In het kader van de toenemende **e-commerce** zetten postbedrijven expliciet in op de Benelux-bezorging en grensoverschrijdende fusies en samenwerkingen van Benelux-bedrijven gaan gestaag voort. Voor verdere integratie is een **verdere verbetering van de digitale infrastructuur** nodig om projecten als bijvoorbeeld mobiele betalingen en zelfrijdende auto's en digitale uitwisselingen tussen en met overheidsinstellingen ook grensoverschrijdend mogelijk te maken.

De digitale evolutie en de inzet van artificiële intelligentie zullen de aard en inhoud van de banen, en dus ook de arbeidsmarkt in de Benelux, sterk beïnvloeden. Ook op specifieke terreinen zoals mobiliteit,

e-commerce of de gezondheidssector vallen ingrijpende veranderingen te verwachten. Door nauwe samenwerking en uitwisseling van expertise kunnen de landen deze transitieprocessen faciliteren en optimaliseren in het kader van een **gezamenlijke gedachtevorming over de impact van artificiële intelligentie op banen en samenleving**. Specifiek voor de grensoverschrijdende uitdagingen bieden digitale ontwikkelingen in principe bijzondere technische mogelijkheden om informatie-uitwisselingen vlotter te laten verlopen.

De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en de Verordening Elektronische Identificatie en Vertrouwsdiensten (eIDAS) verschaffen een omgeving die een bredere vertrouwensbasis voor onderlinge gegevensuitwisseling creëert. Dit laat toe om gemakkelijker **operationele afspraken voor grensoverschrijdende digitale informatie-uitwisseling** op vele domeinen tussen de Benelux-landen mogelijk te maken: gegevens over grensoverschrijdende patiënten, mobiele betalingen, digitale vrachtbrief, realtime uitwisselen tussen inspectiediensten in het kader van risk rating (= risicobeoordeling), digitale *pre-employment screening*, enz.

DIMENSIE VAN DE INTERGOVERNEMENTELE SAMENWERKING

Wat de **intergouvernementele samenwerking** betreft, wil het Luxemburgse voorzitterschap de samenwerking tussen de Benelux-landen op het vlak van het buitenlandse beleid stimuleren. Ten behoeve van de besluitvorming en de belangenbehartiging wordt dit strategische overleg alsmear belangrijker in een Unie met een groot aantal leden. Het voorzitterschap zal de opstelling van gezamenlijke Benelux-standpuntbepalingen in de Raad van de Europese Unie bevorderen. Daartoe zal een aantal ministeriële en hoogambtelijke overlegvergaderingen tussen de drie landen worden georganiseerd.

Voorts blijven de Benelux-landen contacten onderhouden met andere landengroepen, zoals de Baltische staten, de Noordse landen of de landen van de Visegrádgroep. Het Luxemburgse voorzitterschap wil ook de traditie voortzetten van gezamenlijke Benelux-werkbezoeken aan derde landen, zulks zowel op ministerieel als op hoogambtelijk niveau.